

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség: Ez a 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adnak vissza.	Előfizetési díj: Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.	Kiadóhivatal: Schwarz Sándor könyvkereskedése, hova az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.

A vezérek öröme.

A vármegyei tisztelt ellenzék vezérei valahányszor főispán változás szimatja esapja meg orrukát, mindannyiszor, lelkesedő örömmel kiáltanak fel, hogy most már az ő előnyükre és a pákuliczok hátrányára történik a változás. Sőt azt is engedik következtetni, hogy az ő hathatós befolyásuk folytán jött létre a változás; mert a magas kormány nem nézhetne már tovább a pákuliczok féktelen garázdálkodását, kik szerintük megmételtyezik a tiszta közigazgatást.

Igy volt ez a múltban és így lesz jövőre is.

Azt hisszük, hogy élénk emlékeztében van még a t. vármegye közönségének Simáék öröme midőn boldogult Rónay Lajos után Zsilinszky Mihály bizatott meg a vármegye kormányzatával. Mily nagy volt az öröm izraelban! Memyire ujjongottak, lelkesültek Simáék! Maga a vármegyei ellenzék akkori vezére Sima Ferencz kalyappal fej n, karddal oldalán, díszmagyarba öltözve lobogó faklya fenyegetésénél rakta hódolatát az új főispán lábai elé.

Arra is fognak bizonyára emlékezni, hogy nem csak ő hódolt, ha-

nem meghodoltatta a szentesi akkoriban még „függetlenségi 48-as párt” címet viselő pártot is.

Midőn pedig később arról győződött meg a t. vármegyei ellenzék vezére és feje, hogy bizony Zsilinszky Mihály főispán ur olyan önálló, hogy senki által, annál kevésbé a t. ellenzék által nem engedí magát orránál fogva vezetetni, egyszerre forontot képeztek vele szemben, sőt uton-utfélen meghúrozolták gyanusították; arra törekedtek, hogy a vármegye kormányzatát lehetetlené tegyék.

Ilyen körülmények után, kénytelen volt Zsilinszky hátat fordítani Csongrád megyének. Mert utoljára is, nincs az az erélyes főispán, akit a Csongrád megyei ellenzék gyalázkodó magaviselete és féktelen rakoncátlanokodása el nem kedvetlenítene az ilyen vármegye kormányzatától.

Mi örömmel adjuk tehát át a dícsőséget a t. vármegyei ellenzéknek, ha ugyan dícsőségnek tartják Zsilinszky Mihály ki szekerözését.

Meg volt tehát a vármegyei ellenzék öröme - Zsilinszky távozott.

Tallian Béla beiktatásánál már tartózkodóbb álláspontot foglalt el Sima Ferencz; amennyiben nem öltözött díszmagyarba; ott fűlelt a díszteremben, mint „süket dísznó a buzában!”

Azt is tudja a vármegye közönsége, hogy Tallian Béla minden lehető elkövetett arra nézve, hogy a féktelen vármegyei ellenzékét megszelídítse.

Mi, a főispán ur kísérletezését, habár az, a mi bőrünkre történt békén szónéklül túrtük. Hiszen tény az, hogy Tallian Béla főispán ur annyira a kezükbe adta a hatalmat, hogy ennek következtében a vármegyei „szabadelvű párt” elkedvetienkedve tökéletesen vissza vonult a küzdőtéről. Egy álló éven keresztül kormányozta vármegyénket a Sima — Hegyiféle ultramontán 48-as öszvér-érdekszövetkezet.

Hát azután mit tett az uralkodó vármegyei ellenzék? Azt tette, hogy egy évi uralkodásuk fekete betűvel lesz feljegyezve Csongrád megye történetében. A szó-szoros értelmében megmételtyezték a közigazgatást.

Basáskodtak; üldözték mindazokat akik elég vakmerők voltak nem helyeselni vagy ellentálni basáskodásainak. Már annyira mentekvakmerő zsarnokságukkal, hogy Tallian Béla főispán ur is kénytelen volt őket a faképnél hagyni.

Mi következett azután?

Hát az, hogy az ellenzék szemében egyszerre Tallian Béla lett a

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCZÁJA.

Kukacoz király.

Irta: Tasnády Imre.

De Juhász Antal nem azért szedett be a szíverősítőből, hogy nagyot gondolni ne tudjon. Gondolt hát nagyot, merészet, mindennek felett pedig bölcséget. Azt gondolta Juhász Antal, hogy majd ad ő emi a kukacozoknak mindjárt egy egész hétre valót a nélkül, hogy fara másznék.

Neje, a hú Borbála épen azzal foglalatokodott nagy szerényen, hogy a szalmazsákbani tölteléket, a mely a huzamos használat folytán már hatalmasan megavult és porra töredezett, újjal cserélje fel.

Azt gondolta pedig Juhász Antal, hogy hiszen ha a hernyók szeretik az eperfalevelet, hát miért ne szerethetnék épen úgy a szalmát is?! azután meg a felesége dolgán is könnyíteni fog.

Fogta hát Juhász Antal első sorban a régi avult szalmával telt szalmazsákokot, másodsorban pedig jótájtá fehérvári bicskáját s a kettőt olyanemű érintkezésbe hozta egymással, a melynek következményeként a szalmazsák egyik oldalán folytonossági hiány tünetei mutatkoztak, tartalmát pedig azon mód kiönté a kukacozokra, szép egyenlően elterítve rajtuk a nem épen frissen szedett elemőzsinát.

A kukacozok pedig ezen szokatlan megvendégelés következtében oly annyira elér-

zékenykedtek, hogy észre sem vették ez árnyék világából való csendes kiülésüket s átköltözésüket egy ismeretlen jobb hazába.

Hogy aztán a tanító úr mekkora szemeket meresztett az ilyen megvendégelt kukacozai látásán, és hogy mi történt közté és Juhász Antal között, nem említi a historia, azért hát én se feszegetem, hanem annyi bizonyos, hogy Juhász Antalt e tényétől fogva senki se ismerte a faluban, hanem annál inkább Kukacoz Tónit, meg a kukaczkirályt, úgy hogy lassankint mindenki elfelejtette igaz nevét, még ő saját maga is . . .

Későbbben, évekkal ezután, midőn a délczeg alak már hajolni kezdett, a csókra termet fekete bajusz szürke, ősz szálakkal vegyült, ezifra mondurban látjuk a hajdani kukaczkirályt, most Kukacoz Tónit, mint a falu hajdúját, mint ő monja a falu hadnagyát. Szolgált a öreg a falut,

Mogorva vén emberré lett, szavát csak nagy ritkán lehetett venni, akkor is rendszeren az asszonyokat zavarta be a kapuk elől, nem tűrhették, hogy ott lopják az időt.

— Van az asszonynak elég tenni valója — szokta volt mondani — ha nem áll is ki világ csufjára a kapuba.

Féltek is tőle, már ha messziről meglátták, szedték sátorfáikat s sebtiben vonultak be előle.

Fő teendőjét képezte az öregnek hivatala betöltésénél a különféle kézbesítések eszközlése, adóintések, idézések kihordása.

Történt egy alkalommal, hogy bizonyos Juhász Antal nevű egyén, magasabb helyről történt utasítás folytán, adójának helyes megállapítása céljából, jövedelmi viszonyaira nézve kihalgatandó lett volna.

Kereste Kukacoz Tóni Juhász Antalt mindenfelé, felkutatta a falunak minden házát, fel a pusztai lakókat s mindezt hasztalanul. Legerélyesebb nyomozás daczara sem tudott ily névre hallgató embere akadni a faluban.

Nincs, nincs! Mit volt mit tennie, jelentette a jegyzőnek, hogy ily nevű egyén a faluban ismeretlen, fel nem található s így hát az idézés neki nem kézbesíthető.

Kifügesztették hát a községházánál levő hirdetési táblára, hogy a ki Juhász Antal nevű embert ismer a faluban, jelentkezék a jegyzőnél.

Nem jelentkezett senki. Senki sem emlékezett ily nevű emberre.

Mindennap megkérdezte pedig a jegyző az öreg Kukacoz Tónit, ha nem jelentkezett-e valaki.

Egy reggel is, a mint a hivatalba belépett, első szava az volt az öreghez:

— Nos, öregem, meg van-e már Juhász Antal?

— Dehogy van, dehogy van, tekintetes uram, nincs biz az, összejartam a falut, össze minden züget-zugát, de ezt az embert föllátnom ne adj isten!

legképtelenebb és a legzsarnokabb főispán az egész magyar hazában

Most pedig, midőn megcsapta az orrukát egy újabb főispán változás szimatja, hát az újonnan kinevezendő Vadnay Andornak már előre díshimnuszokat zengedeznek, szerintük ez az ember lesz az, aki megfékezi a pákuliczokat és felmagasztalja a Sima és Hegyi féle öszvér szövetségét.

Mi pedig az ő zengedezésükre nem csak azt mondjuk, hogy láttunk már karón varjút, de előre megjósoljuk, hogy, a t. vármegyei ellenzék részéről ugyan abban a sorsban fog részülni Vadnay Andor, mint Zsilinszky és Tallián

Erre az állításra mérget veszünk!

Kis városok jövője.

Mióta a magyar nemzet értelmiségének középsztálya, a polgárság öntudatosan halad azon az úton, mely a nemzeti vagyonsodás felé vezet, a vidéki kisvárosok jelentősége nemcsak nemzetgazdasági szempontból emelkedett kiváló fontosságra, hanem a művelt magyar iparososztály értelmiségének törekvése nemzeti szempontból is figyelemre méltó.

A magyar nemzet megizmosodásának egyik fő feltétele ma már kétségen kívül az, hogy képesek-e a vidéki kis városok érdekeiknek érvényt szerezni? A legtöbb vidéki kis város mintegy középpontja a hozzá természetszerűen csatlakozó vidék anyagi emelkedésének és szellemi műveltségének s így mindig csak attól függ az illető vidék felvirágzása is, hogy helyes irányban, helyes módon tudja-e valamely kis város ezen feladatát megoldani.

Daczára annak, hogy országunk még mindig földművelő ország, iparunk is kezdi már helyét elfoglalni a művelt nemzetek nagy versenyében. A mezőgazdaság terményeinek feldolgozásában, jelesül a malom és bőrparterén, mondhatnók, hogy első helyen állunk s ezzel már a külföldnek is számolnia kell. Nem csodálkozhatunk tehát, hogy a mezőgazdasági gépgyártás is oly fényes fejlődésnek indult, hogy a külföldi tőke is megtelepedett nálunk, melynek kamatai ugyan

szépen ki is vándorolnak, a mi világos kárunkra.

Itt ott lendületnek indult néhány nagy ipar s azok, kik a nagyiparnak barátai, jól eső érzéssel tapasztalják ezt s nem igen hajlandók bismerni, hogy a nagyiparnak árnyoldalai is vannak. Az utóbbi időben kifejlődött esztelen verseny meg épen nincs valami lelkiismeretes tekintettel a szerényebb anyagi erővel dolgozó kis iparra, mely pedig nem versenyezhet mással, mint szolidaritásával és becsületességével.

Azt ma mindenki ellameri, hogy a kisipar kérdése égető uapi kérdéssé lett s a mely belátású államférfiak, s gyakorlat nemzetgazdászai török a fejüket e kérdés helyes megoldásán. Hogy sikerül-e, a jövő titka még mindég. Én nem hiszem. Pedig nagyon fontos, és megfontolásra érdemes ez, mely becsületes munkával kereste meg addig kenyerét s gyarapította a nemzeti nagyságot, rövid idő múlva teljes pusztulásnak néz eléje.

Az én nézetem szerint a kisiparnak jobban meg van a maga jogosultsága, mint a nagyiparnak, mert a kisiparos becsületes munkája és szorgalma után nemcsak anyagi függetlenségét, hanem önállóságot is szerzett és épen ezért a szabadságszeretnek is alapját nagyobb arányban vetette meg.

A független és vagyonos osztály mint egy gerinczét képezte mindenkor az élő nemzetnek s ezt a középsztályt, ha pusztulni kezd, mindenáron meg kell menteni.

Első törekvésünk legyen tehát, hogy a középsztály anyagi boldogulásának útját ne vágjuk, hanem a társadalom intező férfainak oda kell hatniok, hogy bölcs előre látással a jövőbe tekintve, minden oly közügyet, mely a kisiparral összefüggésben van, a kisipar érdekében is kell elintézni.

De magának a kisiparnak sem szabad tétlenül nézni a viszonyok alakulását; nem szabad arra várni, hogy az államhatalom jöjjön segítségére, hanem neki magának kell első sorban érdekeinek előmozdítására kilépni a küzdőterre, mert a kisipar érdeke nálunk nagy és nemzeti fontos érdek, melynek előmozdítása hazafiai és erkölcsi kötelesség.

Azt mondtam, hogy a kisiparnak magának kell első sorban magán segíteni s ezt csak úgy éri el, hogyha a viszonyok helyes felismerésével úgy találja meg a kibontakozást, hogy az csakugyan általános legyen és nagy időkre hasson ki.

A vidéki kis városoknak jövője függ attól, hogy képesek-e a falai közé szorult kisiparnak érdekét előmozdítani.

— Hm, hm. Nincs hát más hátra, miut visszajelentem azzal, hogy Juhász Antal nevű egyén falunkban ismeretlen s így ki sem hallgatható.

Kukaczi Tóni hűségese életpárja, a már szintén megélemedett Rimolya Borbála mindez ideig nagy serényen törölgetett a szobában, csak a Juhász Antal név hallatára esett gondolkodóba.

— De hát ki az ördög is lehet az a Juhász Antal, hogy így túljár az eszünkön — tört ki a szó a már türelmét vesztő Kukaczi Tóniból.

Rimolya Borbála pedig hirtelen, minden teketória nélkül csapta csipőjére a két kezét s odaállt élettársa Kukaczi Tóninak közvetlen az orra elé, nem épen hízogó hangléjtéssel imigy szónokolván:

— Hát rablógyilkos kend, vagy tolvaj, vagy haramija, hogy szégyenli az igaz nevével bevallani, hogy félre akarja vezetni a világot?! . . . Kend az a Juhász Antal, az volt az édes apja is, az maga is. Vagy tán már a tulajdon igaz nevével is elfelejtette kend Bizony nem Kukaczi Tóni névre keresztelték kendet . . .

Csak irult pirult Kukaczi Tóni hű élete párja e szónoklása közben. Bizony úgy történt az, hogy ő maga is elfelejtette a saját nevével.

Igy jöttek aztán rá, hogy ki legyen az a régtől fogva keresett, kutatott Juhász Antal.

De hát mit tehetett ő arról, hogy az apjától örökölt mellett még a világ is adott neki egy nevet, a melyért aztán elfelejté a világ is, ő maga is az igazi nevet.

Hogy mégis ily véletlenül rájöttek, az egyedül Rimolya Borbála találékonyságának, emlékezetének volt köszönhető.

Valószínű azonban, hogy e kis epizód után, mely feleleveníté a Kukaczi Tóni igazi nevével s a mely felett kitűnő kaczagott a falu, sem hívták Kukaczi Tónit Juhász Antálnak, hanem csak Kukaczi Tóninak; de nem csak ez, hanem az is valószínű, hogy Kukaczi Tóni — ha él — élete végeig másodsor is elfelejté az igaz nevével, sőt tán el is felejtette, az isten nyugosztalja szegényt, ha már meghalt volna. — — — — —

Nos! ugy-e csak nem mindennapi, közönséges historia az én kukaczi királyom historiaja?! . . . Meghiszem azt, az lenne még csak a nem mindennapi a nem közönséges historia ha az ily historiák mindennapi volnának.

Hogy pedig ezen én kukaczi királyom historiaja megtörtént-e valójában, vagy sem, azt el nem áruom, csupán annyit fecsegnek ki, hogy ha meg nem történt is, de megtörténhetett volna.

(Vége.)

Kedves Szent atyám!

II.

Lássuk, már, hogy miben is állanak azok „a kétféle igazsággal” intézett építkezési ügyek.

Forgó G. Imre a múlt év őszén kérelmet nyújtott be a csongrád jár. főszolgabíróhoz építkezési engedély kiadása iránt. Ezen kérvényéhez egy, a piac téren homlokzattal építendő háznak tervrajza volt csatolva.

A főszolgabíró kimenvén a helyszínre, akkor Forgó G. Imre már építette a Rózsa utcára legújabb felépített házat. Miután azonban a kérvényhez csatolt tervrajz szerint nem ily építményre kért engedélyt, a főszolgabíró esodálkozva kérdezte tőle, hogy tulajdonképen mily építményre akkar engedélyt? Erre nevezett azt felelte: hogy ő nádas házat tovább is fenhagyva, ahhoz két oldalt a Szarvas és Rózsa utcába akar egy-egy házat építeni. Ezt akarta ő kérelmezni, nem érti tehát: hogy a kérelem s a beterjesztett tervrajz eme szándékának hogyan nem felel meg.

A helyszíni szemlét a főszolgabíró a felhozottaknál fogva nem levén képes fogantatosítani, figyelmeztette Forgó G. Imrét, hogy ha az építés alá vett házat akarja felépíteni, akkor annak megfelelő tervrajzot és kérelmet adjon be, mert a nélkül építkezése jogtalanul lesz tekintendő.

Egyszersmind tudatta nevezettel, hogy azon képtelen kívánságához, mely szerint a telek középvonalán fenállott nádas ház meghagyása mellett a Szarvas és Rózsa utcákban egy-egy oldal épületet szandékozik emelni: hozzá járulni nem fog.

Javasolja tehát, hogy ejtse el ezen eszmét és inkább építse ki a telek előresztét, homlokzattal a piac térré.

Forgó G. Imre erre elhallgatott és hosszú időig semmi nemű kérvényt sem adott be, — hanem a helyett felépítette a Rózsa utcán engedély nélkül építeni kezdett házat.

Végre f. Aug. hó 14-én egy újabb kérelmet nyújtott be a főszolgabíróhoz, mely szerint telkének még be nem épített előresztét mind három oldalon beépítendő; építkezési engedélyt kér.

A főszolgabíró ismét ki menvén a helyszínre, miután ott arról győződött meg, hogy Forgó a telkén keresztben épített fél tetejű és a Rózsa utcába nézőleg ujjolag emelt épületekkel teljesen ketté metszette telkét úgy, hogy telkinek előreszte szűk és rövid térfogatú voltánál fogva, az építkezéseknél megvédendő köztérletnek be nem sérelme nélkül mindhárom oldalon az már építhető: engedélyt, csupán arra adott, hogy építkező a benne építések által elszűkített telek előresztek előresztit építheti be, annál is inkább mert a tervezett épület kettős levén, az amugy is szűkbe vált beépítendő előtelekrész a legnagyobb részben elfoglalja.

És, ha szigorú tárgyilagossággal, a beépítendő telek és rajta levő építmények számbavételével úgy bíráljuk el a dolgot, hogy ama köztérletet, melyek egy fontosabb építkezési ügynél megvédendők, meg ne sértessenek; be kell ismernünk, hogy a főszolgabíró nemcsak, hogy igazságtalan nem volt Forgó G. Imre építkezési ügyében, de a mellett, hogy most biztoság hivatását szem elől nem tévesztette, építkező által meg nem érdemlett módon, míg annak magán érdekei védelmére is figyelemmel volt.

Nézzük most tovább mit tett a főszolgabíró a leégett házaknak építése körül?

Miként az ügyiratokból meggyőződhetik bárki is, nevezettek elleniben oly humanus eljárást követett, a főszolgabíró melynél fogva mindegyik építkező ugyanazon helyen építette fel házat a hol előbb volt, helyesebben a leégett ház falaira raktak az érdeklettek új tetőt, — jöllehet a „házak” legnagyobb része kisajátítandó lett volna utca szabályozási érdekekből.

Mindössze anyi kívántattól tőlük, hogy a lakó-szobáknak falait emeljük fel és a nád helyett zsindeley tetőtet építsenek.

Ornyik építkezési ügyét is meg tudakoltam és kitűnt, hogy azt nem a főszolaga bíró úr hanem a szolgabíró úr intézte el és semmi féle séreiem sem okoztatott az által sem senkinek mert nevezett háza az utca építési vonalába kihoztatott, mert telekhez csatolt utczarész ára utólag is meghatározható.

UJDONSÁGOK

— **Király ö Felsége** legmagasabb születése napján isteni tisztelet tartatott a róm. kath. nemkülömben az izraelita templomban. A plébánia templomban tartott isteni tisztelet fényét különösen emelte Söhlya Antal főkantort, valóban meghatós nevezett kántor elemédett korára egyáltalán nem valló éneke, a mely arról győzött meg bennünket, hogy Söhlya bátyánk még hosszú évek során át képes hivatása kötelemének betöltésére. Az isteni tisztelet végzése után, számosan gratuláltak az öreg urnak.

— **Nagy-Boldogasszonynapja.** Magyarország védasszonyának ünnepe napja méltó kegyelettel folyt le városunkban. A szomszéd községek áhitatos katolikus közönsége nagy számmal zarándokolt a csongrádi híres bucsura. A vidéki megjelentek számát 6 ezerre bátran tehetjük. A délelőtti szertartások befejezése után a jámbor búcsúsok nagy része a sz. kereszt alatt haza zarándokolt, a másik része pedig itt maradt résztvenni a csongrádiak vendégszeretében. Másnap, 16-án, a belvárosi templom bucsunapja volt és a kinek nem volt elég az egy napi mulatság az folytatta második napon az ősi városrész vendéglátó házában.

— **Országos vásár.** Nyári, országos vásárunk f. hó 25. és 26. napján, a jövő szombaton és vasárnap fog megtartatni.

— **Bucusi bálak.** Az elmúlt hét a bucsu és bálak napjáról híres. Több bál verte fel csendes nyugalmából városunkat, melyek között fényes sikerű a tüzoltóké volt. Lapunk alkalmi cikkei miatt ezekről a referálást csak jövő számunkban közölhetjük. Addig bocsánat t. referen és — t. község!

— **Szégven elől halálba.** Zsigmond András cipésznek a f. hó 12-én lett volna az esküvője. A f. hó 10-én Félégyházára távozott egyet-mást bevásárolni. Még oda járt, házi gazdája Forgó Imre állásától elmozdított községi II od bíró mint egy 50 frtnyi adósság fejében önbataimulag kinyitotta lakója szobáját és az összes butorát, szerszámját és élelmi cikkeit kivitte. Midőn Zsigmond András Félégyházáról haza érkezett, szobáját egészen üresnek találta. Midőn pedig megtudta, hogy mi történt, azonnal Forgó Imre házi gazdájához ment könyörögni, hogy netegye menyasszonya előtt csuffa, de a szivtelen házigazda könyörtelen maradt. Vasárnap reggel Zsigmond András lakását zárva találták. Azonnal a rendőrségre mentek, honnan Turcsányi Lajos rendőrbiztosunk rögtön a házhoz sietett, de Forgó Imre kiérdemült II od bíránk a kulcsokat nem akarta átadni, végre midőn átadta, a szobába hatoltak és ott Zsigmond Andrást felakasztva találták. A hulla még egészen meleg volt; de hijába tett meg minden lehető Borsos János dr. városi orvos csak a halált állapította meg. Mint az orvos ur állítja, a halál csak egy pár percczel megérkezése előtt állhatott be. Eddig Zsigmond András szomorú története. Most áttérhetünk Hegyi állítása szerint puritán jellemű volt II od bíránk eljárására. Hát ennek az embernek elmozdításáért itt csinál olyan hü-hót a helybeli peronpárt. Ellehet képzelni, hogy miként fogta fel az igazságot Forgó Imre, II od bíró korában, a ki azt sem tudja, hogy házbér fejében le lehet ugyan foglalni az adós ingóságait, de azt erőszakkal elvenni akként, hogy csukott lakását felnyitattja a törvény értelmében nem szabad. Együttal felhívjuk az illetékes hatóság figyelmét; mert utóvégre is egy embert a halálba kergetni, még Forgó Imre-

nek sem szabad. Most talán beismeri a t. ellenzék is, hogy az ilyen embert legjobb nyugatomba helyezni.

— **Meghírsült betörés.** Nem is esoda, hogy a multkori forró napok alkalmával egyik felebarátunk átaludta a napot és rá szánta magát hűvös éjszakái. csendes foglalkozásra. A jóra való atyafi azt a gondolatot érlelte meg bűnre kész agyában, hogy betörj Szentrói László kereskedő temető utczai boltjába. Neki esett a falnak, törte, zuzta, azonban arra járó két egyén észre vette e munkáját. Nem valami bátor legény volt a jámbor szemtanu két ember, mert jónak látták felköteni éjjeli álmából a szomszéd kovácsot. Mert azután hárman okos dologra határozták el magukat. Elmentek rendőrt keresni. Persze, hogy a betörő neszelte a dolgot, mert abban hagyta vétke munkáját és elinalt. Mire a megerősített csapat a tethelyre érkezett betörőt fogni, ennek már csak nyomát találták, a mivel beszámoltak a rendőrbiztos urnak.

— **A tanügy szent nevében!** Amiut értesülünk tanügyünk szent bajnokai az elnök és titkára nyolczhónap előtti házalásukat ujra megújították az elmúlt hetek egyikén, egyik tiszteletre méltó polgártársunkat a „tanügy szent nevében“ lapunk munkatársa elleni kompromitáló vallomások rábírására. Azóta nevezett munkatársunk, rehabilitálva lett a t. közönség osztatlan igazságszeretete és örömeire, hanem a tanügy méltatlan sáfárai még mindig hajszolják, ha ugyan volna értéke és értelme őket jellemző piszkosságuknak és akadna tisztességes ember ebben a városban gyönyörű lelkesedésük eszközévé lenni. Hát mi fityyget hányunk az ilyen szent bajnokoknak, arra azonban lesz gondunk, hogy tanügyi fölöttes hatóságok értesüljenek arról, hogy bukott nagyságok és jeles (!?) tanítók, hogy szereznek érdemet előléptetésre; és majd kérdést teszünk ez e a tanügyi érdem és kötelesség, miket t. lapunk a Cs. K. kifelejt a tanügyi mizériákból de mi majd leszünk bátrak leleplezni, sok mással egyetemben. Hát csak türelem nagyratörő műpaedagógok, demagógok és más afféle gyöngyei a közéletnek. Okunk, jogunk és anyagunk van rá, az alkalmat kívánjuk és nem szalasztjuk el!

— **Községi rendes közgyűlés** tartatik f. évi augusztus hó 2-án d. e. 9 órakor melynek tárgyai az 1894. évi pót, 1895. évi rendes, 1895. évi községi közmunka, 1895. évi tűzoltási alap, 1895. évi vadászati hasznosbér jövedelemről szóló költségvetések tárgyalása leend.

— **Rendőri hírek.** Daczára a nagy szárazságnak, a bucsu napján ugyancsak mulattak t. polgártársaink. Kis és nagy vendéglők, kocsinák és lebujsók telve voltak részint mulató, részint duhajkodó publikummal. Ennek tutajdonitható azután, hogy több rendőrellenes kihágások történtek. Hegyi Antal kollégánk kocsisát össze-vissza bicskálták. A rendőrségi fogházban az éjjel mint egy 40 darab duhajkodó legény várta a reggeli szabadulás óráját. Hisszük azonban, hogy a rendőrség éber őrei nem hagyták csizmaszárakban megpenészedni a nádpálczát, reggel el látták őket egy kis villás reggelivel. Ha megtették, hát jól tették.

— **Véres verekedés.** Hajnal Sándor kaszinói szolga volt m. kir. csendőr ezelőtt a szó-szoros értelmében pontos, megbízható ember volt. Mostanában egészen a kártyának és ivásnak adta magát. A f. hó 16-án délután a helybeli központi vendéglőben körülbelül 40 pohár sört ivott meg, minek következtében egészen elázott. Részeg állapotában többekkel gorbáskodott; sőt a főpinczért és Pinter Gáspár gazdálkodót tetteg is bántalmazta. A gorbaságát a vendéglős Goda István tovább nem tűrhette, úgy bánt el vele, mint a garázdálkodó részeg emberekkel szokás elbánni; kilökte az utcára. Hát még ez eddig megjárja. De az már nem járta, hogy a földön fetregő embernek neki estek a pinczerek és úgy össze rugdosták fejét, különösen halantékát, hogy eszméletét elvesztve a szt. Háromság téren elesett. Körülbelül egy jó 1/2 óráig feküdt az utcán nagy tömeg neptől körülvéve, midőn felelős szerkesztőnk cselédje figyelmeztette gazdáját e szavak-

kal: „Hajnalt agyonverték.“ Felelős szerkesztőnk a helyszíniére ment, jeges vizet hoztatott azzal locsolta az eszméletnélküli embert. Végre egy óra mulva orvosért mentek és rövid idő alatt Radó Lajos dr. és nyomban utánna Bojniczer Antal dr. városi főorvos megjelentek. Körülbelül 1/2 órai szorgos, és lelkiismeretes eljárásuknak lehet köszönni, hogy az illetőt eszméletre térítették. Mint halljuk, ma már minden vesztélyen kívül van. Reméljük azonban, hogy Hajnal Sándor ezután a lezke után észre fog térni és felhagy a korhelykedéssel.

— **A 16 éves rablógyilkos.** Benke Tatár Lajos felett a f. hó 13-án ítékezett a szegedi kir. törvényszék. Mint olvasóink emékeznék az elvetemedet gyilkos a helybeli kir. járásbírósg börtönéből egyizben megszökött. A szegedi „Csillag börtön“-ben is egy izben szökési kísérletet tett, de ott is megcsípték. A szegedi kir. bünyfenyítő törvényszék Benke Tatár Lajost, 15 évi fegyház büntetéssel sújtotta. Az akasztófatól csak fiatal kora mentette meg. Mert mint tudva van, törvényeink értelmében azt, a ki életének 20-ik évét be nem töltötte halálos büntetéssel sújtani nem lehet.

— **Kivégzés.** A f. hó 17-én hajnalban végezték ki Lyonban Caserio anarchistát, ki Carnot köztársasági elnököt meggyilkolta. A milyen vakmerő bátorsággal követte el Caserio gaztettét, ép oly reszkető gyáva-sággal lépett a nyaktiló alá. Reszkető ajakkal fogvaczogva e képen szólott midőn fejét a nyaktiló alá nyomták: „Boszuljátok meg társak! Eljen az Anarchia!“

Nyilttér*)

A „Csongrádi Közlöny“ f. évi 21-ik számában, a rövid hírek rovatában az állittatik, hogy onnét több fontos okirat szörén szálán elveszett e miatt Für Pál felfüggesztett és Fölföldy Mihály kikopott tanítót, mint a kikre a gyanu irányul, a vármegye alispánja a község házáról kitiltotta.

E közlésre az alábbi nyilatkozatot hozom a község tudomására.

Nyilatkozat.

Alólírott Csany község birája ezennel kinyilatkozatom Fölföldy Mihály úr kérelmére, hogy ő a község házától kitiltva nincs, s ara, hogy őt kitilttam az alispán irtól semmiféle rendeletet nem kaptam, sem olyanféle rendelet a község házához nem érkezett és, hogy Fölföldy Mihály urat az elveszett okiratok ellopásával gyanusitanám, még gondolatomban sem tartom, sőt mai napig is a község házánál bármikor szivesen látom.

Kelt Cs.-Csany, 1894. Aug. 13.

Előttknk:

Csizmádia Péter,

tanú.

Tápai Gábor

tanú.

D. Vincze József

biró.

A Ngs, alispán úrnál személyesen kérdést tettem, hogy a rágalmozó közlemény való e? Ő megengedte annak közzé tételét, hogy neki nincs tudomása arról, hogy minket az okiratok ellopásával gyanusitanának; sem Für Pált, sem engem a község házától ki nem tiltott.

Midőn a fentieket közzé teszem egyuttal tudomására adom a községnek, hogy az illető rágalmozó ellen a törvényes eljárást megindítom. A „kikopott“ címért meyllyel illetett szintén perelni fogom, és hogy arra érdemet nem szereztem olvasva el az illető az 1401/1893 sz. tanfelügyelői átiratot.

Kelt Cs. Csany 1894. Aug. 18-án.

Fölföldy Mihály

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

IRODALOM.

Iskolai értesítő.

„Tanulmányi körut“ ezim alatt Fábrián L. Mór tanár ismerteti a tanári karnak az ifjúsággal rendezett 10 napra terjedő utját, mely alkalommal Miskolcz, Diósgyőr, Körmöczbánya, Turócz-Sz. Márton, Zsolna kiváló ipartelepeit, a Vág-völgyet szemléltek meg. A tervszerűen két évenként rendezett tanulmányi körutak, a melyet kevés hazai kereskedelmi iskolával együtt a debreczeni kezdeményezett, ma már általánosan ismert hasznos kiegészítői az iskolai tanulmányoknak.

Az igazgatói jelentés a keresk. akadémia, a vele kapcsolatos alsófoku keresk. iskola és az esti szaktanfolyam nevezetes mozzanatairól szól.

A keresk. akadémia 3 évfolyamára 198 tanuló iratkozott be, a minnek következtében újabb párhuzamos osztályokat kellett berendezni úgy, hogy 5 osztály volt a három évfolyamnak. Különösen kiemelendő, hogy a tanári kar és fenntartó társulat áldozatkészsége folytán a felső évfolyam 54 tanulója részére párhuzamos osztályt nyitottak. Az alsófoku, vagyis tanonciskolában 148 tanuló jelentkezett. Sajnos tapasztalat, hogy a tanoncok előképzettsége évről-évre csökken és ezen bajon még a felállított előkészítő osztály sem segíthet. A kellő eredményt gátolja egyrésztől a főnökök közönye, másrésztől az ipartörvény azon rendelkezése, hogy a tanoncok főlzabadításához nem kívánatik a tanoncok sikeres elvégzése.

Az esti tanfolyamra 32 felnőtt

egyén, — közöttük 2 nő, — jelentkezett és kellő buzgalommal, kitartással igyekeztek a szorosabban vett szakismereteket elsajátítani.

A keresk. akadémia tehát nem kevesebb, mint 381 egyén kiképzéséről gondoskodott.

Mint megérdemli tehát azon támogatást, mely úgy a kormány, mint a város és kamara részéről részésszik. Öröndetes jelenség, hogy a magas kormány mintegy elismerésül az évi subvencziót 3500 frtról 6000 re emelte, ezenkívül 20.000 frt építési segély törlesztésére 1000 frtot engedélyez.

A fentartó kereskedő társulat ez évben is több szegény, de tehetséges, szorgalmas tanulót támogatott, 8-nak teljes tandíjmentességet, 15-nek féltandíjmentességet engedélyezett.

A tantervben előírt tantárgyakon kívül tanítják a gyorsírást és az idegen nyelvek könnyebb és sikeresebb elsajátítása érdekében a német és francia nyelvekből társalgási órák rendszeresítették, melyek tisztán gyakorlati uton (beszélgetés, fogalmazás stb.) a tanulók nyelvismereteit bővítik, Jelentkezés esetén az olasz és angol nyelvek tanítanak.

A könyvtárak és szertárak az iskola fejlettségét mutatják ezek a lefolyt évben is szépen szaporodtak, noha a nagyobb beszerzések, — az építkezés által más irányban nagyon is igénybe vétettek, — függőben maradtak. Remélhető, hogy a nagyobb állami segély a felszerelések és szertárak szükséges kiegészítését lehe tővé teszi.

Az ifjúsági egyesületek közül az Önképző kör magyar és idegen nyelvi szakosztálya, a dal- és zeneegyesület, a segélyező egyesület az ifjúság munkakedvéről tesznek tanúságot.

Kiváló figyelmet érdemel a segélyező egyesület, mely tankönyv-gyűjteményéből mintegy 300 darabot osztott szét szegény tanulók között, azonkívül a gyűjtések, adományozások és tagsági díjakból begyűlt évi bevételeiből 370 frtot fordított szegény tanulók segélyezésére. A derék egyesület alaptőkéje a 3000 frtot már meghaladja.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő: ÉDER JANOS.

Kiadó lapfajtájados: SCHWARCZ SANDOR.

Egyedül valódi angol

csodabalsam

THIERRY A. gyógyszerész

PREGRADA-ban.

A legrégibb, le többet bizonyított és valódi, mindamellett a legolcsóbb bevetemes, nepszerű házi gyógyszer minden külső és belső betegség ellen.

Az angol csodabalsam minden ilyenféle balzsamot megelőzve elbalsamozó hatást fejt ki és utánzó a védjegy törvény alapján törvényesen szigorúan üldözötték, ugyanígy a hamisítványok ismét előfordulnak. A magas kormány 5782 B. 618. sz. a kelt végzésrel szigorúan büntetést szab az egészre káros hatású anyagot nem tartalmazó, oly helyről, hol balzsamokból rakják, nincsenek megjelölve. Kérlek meg a következőt: Thierry A. Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett intezni Aus tria Magyarország bármely postafiókjára bérmentve küldve 12 kis vagy 6 duplatéve ára 4 korona, 60 kis vagy 30 duplatéve ára 12 korona 6 fillér. Bosznia vagy Hercegovinába bérmentve: 2 kis vagy 6 duplatéve ára 5 korona, 60 kis vagy 30 duplatéve 15 korona. Megrendelés csak a postai előleg beküldésével, vagy utánvétellel eszűzöltenek. Thierry A. gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Thierry A. gyógyszerész az „Orangyal“-hoz Pregradában.

Enyhíti a köhögést, gyógyítja a mell- és tüdőbajt, minden külső és belső betegséget és csodaszorú gyógyhatással bír. Mint első segély használható egyetlen egy családnál se hiányozzon. Csak akkor valódi és hamisítatlan a balsam ha minden egy ezüst kupakkal (kapsel) van lezárva, melyben ezésem „Thierry Adófi gyógyszerész az Orangyalhoz Pregradában“ helynyomva, s ha minden üvegen egy veres címke, ehhez pedig egy használati utasítás is mellékelve van, mely ugyancsak vedjegy és szigorúan, mint itt lenni látható, van elhatárolva. Minden más balzsamok, melyek nem az én kupakjaimmal annak lezárva és más ként vannak kiállítva, hamisítványok és utánzók és tiltott, káros hatású és durva anyagot mint „Aloe“ és ehhez hasonlókat tartalmaznak. Minden ilyenféle balzsamot megelőzve elbalsamozó hatást fejt ki és utánzó a védjegy törvény alapján törvényesen szigorúan üldözötték, ugyanígy a hamisítványok ismét előfordulnak. A magas kormány 5782 B. 618. sz. a kelt végzésrel szigorúan büntetést szab az egészre káros hatású anyagot nem tartalmazó, oly helyről, hol balzsamokból rakják, nincsenek megjelölve. Kérlek meg a következőt: Thierry A. Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett intezni Aus tria Magyarország bármely postafiókjára bérmentve küldve 12 kis vagy 6 duplatéve ára 4 korona, 60 kis vagy 30 duplatéve ára 12 korona 6 fillér. Bosznia vagy Hercegovinába bérmentve: 2 kis vagy 6 duplatéve ára 5 korona, 60 kis vagy 30 duplatéve 15 korona. Megrendelés csak a postai előleg beküldésével, vagy utánvétellel eszűzöltenek. Thierry A. gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.

A valódi angol

csodakenőcs

hatása és ereje.

Hatóság bejegy. védjegy

Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekágyasnál mellbajnál, tejszűrésnél, mellkeményedésnél, Orbáncz (Szt. Antal tüze), mindennemű sérülések, láb vagy csont sebesülések, sebek, gennyedség, d gadt lábak, sőt csontszu ellen: útsz., szurás, lő., vágás- és zúzódási sebek ellen. Használható minden ide en részek, a m.: üveg-, faszálka-, homok-, szilank- és tü kék elavoltására. Mindennemű daganat, kővérs, pokóvár, ujjapórá, sőt rákbetegség ellen: szemölcs, körömgöngy, helyy és fázorzsótt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszas fekvés által lamadt sebek, nyakdaganat, vertorlódás, fülzugas és a gyermekknél előforduló kisebbek ellen, stb.

Az angol csodakenőcs minél régebb, annál kitünőbb hatásában.

Igen ajánlatos ezen egyedül álló elővigyázati szerből minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az egész előleg beküldésével, vagy pedig utánvétellel eszűzöltenek. 2 tégely csomagolás, szállítólével és bérmentes megküldésével 3 korona 6 fillér.

Számos bizonyítványok rendelkezésre állnak.

Figyelmeztetek mindenkit hatástalan hamisítványok megvétele ellen, s kérem szigorúan arra figyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és ezésem „Thierry A. Orangyal gyógyszerész Pregradában“ bejegyzése kell lenni és minden tégelynek egy használati utasításba ugyanolyan vedjegygyel mint itt látható kell becsomagolva lenni.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsöm hamisítói és utánzó a védjegy törvény alapján szigorúan üldözöttek, ugyanígy a hamisítványok ismételőrsítők.

Egyedüli közvetlen beszerzési forrás

THIERRY A. Orangyal gyógyszerész

Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Egyedüli főraktár Budapest és környéke részére

TÖRÖK JÓSEF-nél

Budapest, Király-utca 12. szám

Oly helyről, hol raktár nincsen, tessék a megrendelést közvetlenül: „Thierry Adófi Orangyal gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett“ eszűzölni.

Az Ausztria Magyarországi vedjegy lajstom száma 4524.

Több ezer elismerő nyilatkozat.

Gróf Esterházy Géza-féle

cognacgyár részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Teljesen befizetett részvénytőke 640,000 korona.
az osztrák magyar birodalom egyik legnagyobb cognacgyára.

A destilláló gépek évenkénti feldolgozás képessége

1 millió 752 ezer liter bor ESTERHÁZY COGNAC

tiszta borból idegen anyagok hozzákeverése nélkül készült és ezért az orvosi czélokknak megfelelő.

Legelőkelőbb orvosi tekintelyektől ajánlva.

FŐRAKTÁR CSONGRÁDON:
Bagossy József urnál. 8—20

Diszoklevél, aranyérem és diszkeresztrel kitüntette.

Csongrád, 1894. Nyomatott Schwarcz Sándor könyvnyomdájában.